

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

El Fons de Reserva, la situació financera i el futur de les pensions

10-12-2019

Finalitza aquest any 2019 com va començar: el debat sobre el futur de les pensions públiques del Sistema de Seguretat Social i els dubtes sobre la sostenibilitat financera del Sistema és permanent, i la preocupació que genera l'assumpte, creixent. Per centrar el debat, convé fer un breu repàs de les dades econòmiques i sociològiques sobre les quals se sustenta.

En primer lloc, cal assenyalar que, segons informa el Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social en la [Revista de Seguretat Social](#), entre l'1 de gener i el 31 d'agost d'aquest any 2019 el Sistema havia obtingut uns **ingressos per recaptació de quotes de 82.236,63 milions d'euros**, fet que suposa un increment d'aquests ingressos del 7,91% respecte del mateix període de l'any anterior. Per tant, en termes generals, la recaptació de la Seguretat Social per les quotes ingressades per treballadors i empresaris s'ha incrementat substancialment. El mateix Ministeri preveu ingressar en el conjunt de l'any 2019 un total de 114.915,75 milions d'euros en concepte de cotitzacions socials.

D'altra banda, en el mateix període, la **despesa en prestacions econòmiques va pujar a 97.462,74 milions d'euros**, fet que suposa un augment d'un 7,11% respecte a l'exercici anterior. Dins d'aquesta partida de despesa total, la destinada a pensions i prestacions contributives puja a 89.961 milions d'euros. La despesa en pensions i prestacions no contributives en aquest període és de 7.501,15 milions d'euros, xifra que suposa un augment de l'1,32% respecte a l'exercici anterior. Finalment, les despeses de gestió del Sistema s'han incrementat un 1,57% respecte al mateix període de l'any anterior.

La situació financera actual, per tant, evidencia un desequilibri entre ingressos i despeses, que actualment es corregeix a través de dues vies: d'una banda, les **transferències corrents de l'Estat**, que entre gener i agost de 2019 van ascendir a **10.813,04 milions d'euros**; de l'altra, les disposicions del Fons de Reserva de la Seguretat Social, a les quals ens referim a continuació.

Aquest **Fons de Reserva** està dotat pressupostàriament amb càrrec als excedents de cotitzacions socials que poguessin resultar de la liquidació dels pressupostos de la Seguretat Social de cada exercici econòmic, amb la finalitat d'atendre les necessitats futures del Sistema. L'evolució

d'aquest Fons de Reserva ha estat íntimament lligada a la de l'economia, que ha provocat una reducció molt considerable del Fons des de l'aparició de la crisi econòmica. Aquesta evolució ha estat la següent:

El Fons de Reserva, que l'any 2011 va arribar a acumular 66.815 milions d'euros, arriba, a 30 de novembre de 2019, a 5.043,15 milions d'euros, que representa avui el 0,43% del PIB d'Espanya. Des de l'any 2012, i com a conseqüència del desequilibri entre ingressos i despeses, ha estat una constant el recurs al Fons per afrontar el pagament de les pensions. Les disposicions han estat les següents:

ANY	DISPOSICIÓ DEL FONS
2013	11.648 MEUR
2014	15.300 MEUR
2015	13.250 MEUR
2016	20.136 MEUR
2017	7.100 MEUR

Doncs bé, el Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social ja ha anunciat en la *Revista de Seguridad Social* que aquest mes de desembre la Tresoreria General de la Seguretat Social necessitarà un finançament addicional per fer front a l'abonament de les dues mensualitats, ordinària i extraordinària, de pensions de la Seguretat Social, que eleva el cost de la nòmina de

l'últim mes de l'any a 18.321 milions d'euros. Per fer front a aquesta necessitat, **es retira del Fons la quantitat de 3.000 milions d'euros**, que comporta que aquesta "guardiola de les pensions" se situï per sota dels nivells que havia assolit l'any 2001.

Sens dubte, el futur del sistema públic de protecció social es presenta incert, potser més pels dubtes que sense parar es generen sobre la sostenibilitat financera que per les dades que hem pogut analitzar. La veritat és que el **nombre de perceptors de pensions públiques és creixent**, com també ho són l'**esperança de vida i l'import mitjà d'aquestes pensions**:

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació